

Zingen: Psalm 68:16,17
Stil gebed, votum en groet
Openingstekst Hebr. 2:8b, 9a
Zingen: Psalm 35:1,11
Geloofsbelijdenis
Zingen: Psalm 86:2,6
Gebed om verlichting Heilige Geest
Schriftlezing: Mat. 6:5-15
Zingen: **Gezang 465 (LvdK)**
Preek **As it is in Heaven**
Zingen: Gz. 5 (Gebed des H.):3,8,9
Dankgebed en voorbede
Inzameling van de gaven
Zingen: **Gezang 297 (LvdK)**
Zegen

Gemeente van Christus te Gouda,

1. As it is in Heaven. Half april waren we met een groep van 10 mannen uit de Sint Jan in Noorwegen. Voor een karakterweekend van de 4^e musketier. Een mannenbeweging die speciale weekenden organiseert, waar je fysiek wordt uitgedaagd en tegelijk met elkaar nadenkt over je roeping als man naar God toe, je gezin, de gemeente en breder de wereld. Gisteren hadden we een terugkom-avond. We hebben met elkaar een hele bijzondere tijd gehad. Wat maakte dit weekend nou zo bijzonder? Vooral dit: dat je door samen intensief met elkaar op te trekken, elkaar beter leer kennen, er openheid komt om dingen te delen die je bezig houden, dingen waar je mee worstelt, en waar je de anderen deelgenoot van maakt. En je bidt voor elkaar, je bemoedigt elkaar. Dat maakte dat weekend zo bijzonder.

Iets dergelijks is er ook gebeurd tussen Jezus en zijn discipelen. Ze hadden namelijk huis en haard achter zich gelaten en waren Jezus gevolgd. Ze hebben intensief met hem opgetrokken. Ze hebben Jezus onderwijs over het Koninkrijk van God, Gods nieuwe wereld die komt, gehoord. Ze hebben samen ontberingen geleden en al gaande weg de dingen van hun hart met Hem en met elkaar gedeeld. Ze hebben al die jaren hun meester ook heel vaak zien en horen bidden. En in al die dingen die ze met hem meemaakten, het onderwijs dat Hij gaf, de wonderen die Hij deed, de gesprekken die Hij voerden, de dingen die Hij deed, was er een constante; was er een ding dat steeds weer

terugkwam. Ze proefden bij Jezus een heel sterk verlangen, dat in alles wat Hij deed doorsijpelde, dat alles wat Hij zei doortrok, en dat verlangen kunnen we weergeven met dat ene zinnetje uit het Onze Vader. Zoals in de hemel, zo ook op aarde. Heel het onderwijs van Jezus in de bergrede, Mat. 5-7, gaat daar over; heel zijn onderwijs aan de mensen in gelijkenis, heeft maar een thema: het koninkrijk der hemelen, het koninkrijk van God, en gaat daarover, dat wat bij God realiteit is, ook hier op aarde zichtbaar wordt. Zoals in de hemel, zo ook op aarde. Dat verlangen van Jezus komt samen in het gebed, dat we allemaal wel kennen als het Onze Vader.

2. Gericht op de hemel of de aarde? Voor heel veel mensen is dat een vreemde gedachte, dat het er om gaat dat de hemel hier op aarde komt. Voor hen is de beweging juist andersom. Als je aan mensen vraagt: wat is voor jou nou de ken van wat je gelooft? Dan is het antwoord vaak: (1) dat ik weet dat mijn zonden vergeven zijn; en (2) dat ik in de hemel mag komen. Dat zijn belangrijke zaken, die helemaal waar zijn. Het wonder van de vergeving en het geweldige feit dat de dood niet het laatste woord heeft. Dat is ook heel bijzonder. Maar uit het tweede antwoord wordt ook vaak de conclusie getrokken, dat in het christelijke geloof alles draait om de hemel. Dat de aarde een zinkend schip is waaruit we verlost moeten worden en dat de hemel onze eindbestemming is. Ik moet denken aan een lied, dat vroeger wel populair was – het staat in de oude hervormde bundel (gezag 75) – van Jodocus van Lodenstein:

't Oog omhoog, het hart naar boven,
hier beneden is het niet!

't Ware leven, lieven, loven
is maar, waar men Jezus ziet.
Wat men hoort of ziet op aard'
is ons kost'lijk hart niet waard;
wil men leven, lieven, loven:

't oog omhoog, het hart naar boven!

't Oog omhoog, het hart naar boven, hier beneden is het niet. Uit het lied spreekt een enorme gerichtheid op de hemel. De hemel is de plek waar Jezus is. Dat is het ontroerende van dit lied. Er spreekt liefde tot Jezus uit.

Maar de dichter zou eigenlijk nog een stap verder moeten zetten. Namelijk, dat juist omdat de hemel de plek is waar Jezus is, waar alles goed is, waar geen zonde, pijn en verdriet meer is, dat die hemel zichtbaar wordt hier op aarde. En dat is waar het in het Onze Vader omgaat. Zoals in de hemel, zo ook op aarde.

3. Onze Vader: eerst de hemel! Velen van ons hebben dit gebed als kind al geleerd. Misschien bidden we het elke dag wel aan tafel. Soms doen we het ook in de kerk, samen hardop. Het gebed is zo bekend, dat het helemaal ingesleten is. Je bidt het soms zonder te beseffen wat je bidt. Maar het is geen saai gebed, het is een van de meeste inspirerende en een van de meest uitdagende gebeden. Er zit veel meer in dan op het eerste gezicht vaak beseffen. Wat valt er namelijk op aan dit gebed?

Als je goed kijkt zie je dat er – naast de aanhef en het slot – zes bedes zijn. De eerste drie hebben met God te maken. Uw naam worde geheiligd, uw koninkrijk kome, uw wil geschiede. Worde, kome en geschiede is een wensvorm, die je gewoon mag vertalen met: laat uw naam geheiligd worden, laat uw koninkrijk komen en laat uw wil gebeuren. Drie beden. Wat betekenen ze?

Laat uw naam geheiligd worden. Geheiligd, dat is apart gezet, bijzonder gevonden worden. De HC geeft goed de betekenis weer: Here, laat uw naam erkend worden door alle mensen op aarde, geëerd, geprezen, en niet gelasterd. In de hemel is iedereen vol van de naam van Jezus. Je bid: Here God, laat dat ook op aarde zo zijn.

Laat uw koninkrijk komen. En met koninkrijk is hier geen gebied bedoeld; zoals het koninkrijk der Nederlanden; verenigd Koninkrijk in Engeland. Bedoeld is eigenlijk de koningsheerschappij. In de hemel is God koning. Hij zit op de troon. Hij regeert. Hij heeft het daar voor het zeggen. En nu bid je: regeer ook hier op aarde. Dat is nodig, want hier zijn nog veel machten van het kwaad. Hier heeft de boze de overhand. Hier heerst de zonde en dood.

Laat uw wil geschieden. In de hemel wordt

Gods wil gedaan. Volmaakt. En je bid: Here God, help ook de mensen op aarde dat ze gehoorzaam zijn aan uw geboden en aan uw Woord. De HC zegt treffend: regeer ons zo door uw Woord en Geest, dat wij ons steeds meer aan U onderwerpen. Mooi is dat. En ook: vermeerder uw Kerk en vernietig de werken van de duivel.

En aan deze drie korte gebeden wordt dan dat zinnetje toegevoegd 'zoals in de hemel zo ook op aarde'. Dat zinnetje heeft betrekking op elk van de drie bedes. Jezus roept ons dus op om dit te bidden: Heer, wat bij u in de hemel realiteit is, waar uw naam geëerd wordt, uw heerschappij realiteit is en uw wil gedaan wordt, laat dat ook hier op aarde zichtbaar worden. Alle drie de bedes gaan dus over het verlangen dat ook hier op aarde Gods Koninkrijk – of zoals de BGT het zo mooi zegt – Gods nieuwe wereld zichtbaar wordt. Volgelingen van Jezus bidden dus, dat Gods nieuwe wereld hier op aarde doorbreekt. Die nieuwe wereld. Dat wat in de hemel al realiteit is – de wereld waarin geen zonde meer is, geen verdriet, geen pijn, geen dood, geen teleurstelling, geen depressie, geen eenzaamheid etc – ook op aarde komt.

Hier, op al die plaatsen waar wij ons leven doorbrengen: in ons huis, op de speelplaats waar onze kinderen spelen, op straat, in de werkplaats, op school, op de universiteit, op ons werk, in onze familie.

En ook op al die **duistere plekken** in deze wereld, waar haat is en oorlog, waar mensen gevangen zitten, buitengesloten zijn, vervolgd en uitgebuit worden, waar mensen elkaar naar het leven staan, waar honger en gebrek is, waar men leeft zonder hoop en zonder God misschien.

Daar gaat het Onze Vader dus over. Dat Gods nieuwe wereld doorbreekt. En een volgelinge van de Here Jezus bidt daar dus om, elke dag. Dat iets van de hemel zichtbaar wordt hier op aarde. Soms mag je ook ervaren, dat het gordijn even wordt weggeschoven en iets van God zichtbaar wordt. Als je samen bent om God te prijzen; als je in de auto of tijdens het wandelen overweldigd wordt door Gods

liefde; als je op je ziekbed, temidden van veel teleurstelling, toch kunt vertrouwen, omdat Hij erbij is; daar waar je besluit geen kwaad met kwaad te vergelden; waar je iemand uit je klas helpt; waar je niet terug scheldt of slaat. Daar waar je breekt met een bepaalde zonde. Dan schuift het gordijn even opzij en wordt iets van de liefde, de kracht en de nabijheid van God tastbaar. Dat zijn kostbare momenten.

Dat Jezus ons leert om zo te bidden, veronderstelt dus iets belangrijks. Namelijk, dat wij als gelovigen, als volgelingen van de Here Jezus er ook naar verlangen, dat Gods nieuwe wereld definitief doorbreekt. God laat deze aarde niet los. Hij wil deze aarde vernieuwen, bevrijden van al het kwaad, van alle zonde en geweld. De aarde ziet er reikhalzend naar uit – schrijft Paulus in Romeinen 8 – dat God alles nieuw gaat maken. Ja, dat zal een pijnlijk proces zijn. Er moet veel kwaad en zonde verwijderd worden. Daarom gebruikt de Bijbel beelden van vuur en loutering. Het gaat door het oordeel heen. Maar het is wel deze aarde die God gaat vernieuwen. Hij laat niet los wat Zijn hand begon. Met dit gebed, vraagt God van zijn kinderen: kan ik op je rekenen? Is dit ook jouw verlangen. Jezus vraagt van ons: bid je met Mij mee?! Wil je zelf ook een instrument in Gods hand zijn zodat God door je heen in deze wereld kan werken.

Kun je er wat aan doen dan? Kunnen wij met God meewerken dan? Ja en Nee. Nee, God is het die regeert en zijn Koninkrijk vestigt. Dat is zijn werk. Hij is Koning, wij zijn dat niet. We kunnen het niet bewerken, maar we kunnen wel obstakels wegnemen, die de doorbraak van Gods koninkrijk belemmeren. Daarover gaat het tweede deel van dit gebed.

4. De hemel tegengewerkt: obstakels weghalen. Gods nieuwe wereld die doorbreekt botst met onze huidige wereld. Gods wil gebeurt niet automatisch. Er is tegenwerking hier op aarde. De hemel en de aarde staan in gespannen verhouding met elkaar. De hemel botst op hoe de dingen hier gaan op aarde. Daarover gaan de andere drie bedes. Wat staat de doorbraak van Gods nieuwe wereld in de weg? Nou er zijn drie obstakels, drie dingen

die Gods werk op aarde belemmeren en dwarsbomen.

Het eerste is dit: **(a) onze autonomie**, dat we zelf bepalen wat we willen en daar God niet bij nodig hebben. God wil je leven regeren, maar je geeft Hem niet de ruimte, doordat gewoon zelf doet wat je leuk vindt. Daarover gaat het in de vierde bede: **(4) Geef ons heden ons dagelijks brood.** Je bid elke dag tot God: geef mij brood. Dan belijdt je dus je afhankelijk van Hem. Brood staat voor wat je elke dag nodig hebt: Kracht. Wijsheid. Gezondheid. Als je gezond bent en in het rijke Westen woont, dan roept dit gebed niet zoveel op als bij iemand in Afrika, voor wie de toekomst onzeker is, die geen werk heeft etc. Voor ons is dit niet zo'n spannend gebed. Toch wil God dat je dit gebed elke dag bidt. Waarom? Omdat je dan je afhankelijkheid beseft. Er zit nog iets bij: Jezus wordt zelf ook met brood vergeleken. Ik ben het Brood dat leven geeft. Zo bidt je tegelijk ook: geef mij Jezus. Elke dag. Zonder Hem kan en wil ik niet leven. En vraag je ook: Heer wat wil u dat ik doe? Dan krijgt God de gelegenheid om je te leiden en te helpen. Zo breidt zijn Koninkrijk uit.

(b) Het tweede grote obstakel heeft met **zonde en schuld** te maken. Zonde vormt een enorme blokkade naar God toe. Dat je vasthoudt aan bepaalde zondes. Of dat er iets mis is gegaan in de relatie met anderen en je kunt niet meer samen door een deur. Je weet het maar je doet er niet actief iets aan om de verwijdering te overbruggen. Dan sta je Gods heilzame koninkrijk in de weg. Ik ga er vanuit dat het dingen zijn, waar je wat aan kunt doen. Er zijn soms ook dingen die zo onherstelbaar kapot zijn, dat ze alleen door God zelf geheeld kunnen worden. Dat is dan gebrokenheid die blijft. Kan ook. Maar als je iets kunt naar die ander toe, zet dan die stap in geloof en vertrouwen, dat God er in meekomt. Dan kan Hij heil en heling brengen in die situatie. Daarom deze vijfde bede: **(5) Vergeef ons onze schulden** (maak het weer goed, zodat uw Geest kan stromen, en **zoals ook wij aan anderen vergeven**. Bewuste zonde en het niet vergeven van anderen staat de doorbraak van

Gods nieuwe wereld in de weg.

(c) En dan het laatste obstakel: **onze zwakheid**. Ook dat vormt een enorme belemmering: dat we vatbaar zijn voor verleiding en beïnvloeding van de tegenstander van God. Daarover gaat de **zesde bede: leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze**.

Deze bede is wat moeilijke te begrijpen. Voor verzoeking staat hier het Griekse woord *peirasmos*. Dat kun je het beste vergelijken met een test. Zoals je op school soms een test moet doen om te kijken hoe goed je bent in rekenen of taal. Of bij een baan, dat je moet laten zien wat je kunt. Het gaat hier om dingen in het leven die moeilijk zijn, die je geloof op de proef stellen. Denk bijvoorbeeld aan situaties die je **moeilijk** vindt of die **irritatie** oproepen. Op je **werk**. Je leidinggevende legt altijd de vinger bij wat niet goed gaat; je collega laat jou altijd de kastanjes uit het vuur halen in een vergadering. Hoe reageer je daarop? Op **school**. Er wordt in de klas heel negatief over een leraar of klasgenoot gesproken. Wat doe je? Doe je er aan mee of probeer je juist iets positief te zeggen. Je surft op **internet**. Je komt een paar popups van ontblote lichamen. Wat doe je? Een test. Een beproeving. Je hebt **iemand geholpen** in een moeilijk periode; veel aandacht gegeven, en misschien ook wel geld. Maar je merkt geen enkele vorm van dankbaarheid. Je kunt er boos om worden. Hoe reageer je? **Vriendschap**. Je hebt iets in vertrouwen gedeeld, iemand geholpen, ligt nu op straat, wat doe je, ga je je gram halen? Is een test. Beproeving.

Zo zijn er vele voorbeelden te noemen. Situaties die een soort test vormen en de vraag is hoe je er op reageert. Boos en verwijtend. Trap je mensen de grond in. Ga je in het negatieve mee. Laat je je verleiden tot iets. Of reageer je in de stijl van Jezus. Passend bij Gods nieuwe wereld. Dat in je houding iets van de hemel doorklinkt. Zodat mensen in onze woorden of daden iets van Jezus herkennen. Dan reageer je niet vanuit je oude mens, maar laat je je door de Geest en het Woord van God laat leiden. En dat is wat God wil. Daar gaat het Onze Vader over.

Er is een strijd gaande. De tegenstander van God wil niet dat Gods nieuwe wereld doorbreekt. Hij doet er alles aan om dat te voorkomen. Daarom eindigt het gebed ook met de bede: Leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de Boze. Heer, breng ons niet in situaties die voor ons te moeilijk zijn, zodat we in de verleiding komen van U af te vallen. Maar verlos ons van de boze. Sta niet toe dat de tegenstander ons geloof ondermijnt. Geef dat we sterker uit de test komen, en dat in al die moeilijke situaties iets van de hemel zal oplichten in ons en door ons heen!

5. Ja maar. Als we zo naar het Onze Vader kijken, dat is dat dus een heel uitdagend gebed. Misschien is het wel te uitdagend, denkt u misschien. Want wat breng ik er in mijn eigen leven van terecht? Ik zit soms zo vast aan bepaalde zonden. Ik laat me zo makkelijk afleiden. Ik vind mijzelf soms zo tegenvallen. Weet u wat mij troost? Twee dingen.

a. Jezus is wel staande gebleven. Vlak voor dit onderwijs over het gebed, wordt Jezus zelf door de duivel op de proef gesteld. Tot drie keer toe. Maar in de verzoeking is Hij staande gebleven. Dit troost mij enorm. Jezus streed namelijk voor ons eeuwig heil. Heel die weg van lijden en beproeving is Hij trouw gebleven aan God. Zo heeft Hij voor mij en voor ons de zaligheid, het eeuwig heil verworven. Door het geloof mag ik dat geschenk ontvangen. Dat kan niemand mij meer afpakken. Ik raak het ook niet kwijt als ik weer een keer struikel. Dan hoef ik maar naar Hem te kijken. Mijn lot ligt in Zijn hand. Mijn eeuwige bestemming is zeker, hoe vaak ik ook struikel. Dat troost mij enorm.

b. In Zijn kracht! We hoeven het niet alleen te doen. God heeft ons zijn heilige Geest nagelaten. Het is Pinksteren geweest. Gods kracht is beschikbaar. Als wij de Here er om vragen, zal Hij die kracht aan ons geven. Wij zijn zwak, meer dan ons lief is; maar we weten dat Zijn Geest is er om ons te helpen. Elke dag weer opnieuw. Zo mag ons gebed zijn: Here, zoals in de hemel, zo ook op aarde. Amen.